

## **ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДВІДОМЧОСТІ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ САНІТАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ**

**Владислав Ігорович БУРДІК,**

*здобувач кафедри права ПВНЗ  
«Університет сучасних знань», м. Київ*

Сучасні виклики у сфері запобігання й поширення інфекційних хвороб в Україні спричинені пандемічними загрозами останніх років забезпечуються комплексом медичних, організаційних, економічних, соціальних та правових заходів на всіх рівнях публічного управління. Важливу роль у цьому механізмі відведено інституту адміністративної відповідальності за порушення санітарного законодавства України.

Дослідження зазначених проблем для адміністративно-правової науки видається надзвичайно актуальним у зв'язку із розв'язаною проти України повномасштабною збройною агресією, яка інтенсифікує дію негативних чинників та посилює навантаження на систему громадського здоров'я.

У зв'язку з викладеним проблема удосконалення провадження у справах про порушення санітарного законодавства видається надзвичайно важливою, адже адміністративне стягнення є мірою відповідальності і застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами [1].

Саме наведеними обставинами обумовлена необхідність дослідження юрисдикційних повноважень органів державної влади у сфері притягнення до адміністративної відповідальності за порушення санітарного законодавства.

Нагадаємо, що відповідно до п. 33) ч. 1 ст. 1 Закону України «Про систему громадського здоров'я» від 06.09.2022 № 2573-IX санітарне законодавство є сукупністю нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини, які виникають у сфері забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення, встановлюють державні медико-санітарні правила, медико-санітарні нормативи та медико-санітарні регламенти, які є обов'язковими для виконання всіма учасниками правовідносин незалежно від правового статусу [2].

Адміністративна відповідальність за порушення санітарного законодавства безпосередньо закріплена у ст.ст. 42, 44-3 КУпАП [1]. Зі свого боку заходи щодо боротьби з інфекційними захворюваннями передбачені Законами України «Про захист населення від інфекційних хвороб» від 06.04.2000 № 1645-III та згаданим вище Законом України «Про систему громадського здоров'я» від 06.09.2022 № 2573-IX. Саме порушення зазначених законодавчих норм можуть кваліфікуватися, як адміністративні правопорушення, передбачені ст.ст. 42, 44-3 КУпАП.

Переходячи до підвідомчості у справах про порушення санітарного законодавства в Україні, М. В. Ковалів слушно відмічає, що право розглядати протоколи про адміністративні правопорушення і застосовувати адміністративні стягнення належить багатьом органам влади. Деякі з цих органів здійс-

нюють правосуддя або правоохоронну діяльність, а функцією інших органів є державне управління у різних галузях економіки [3].

Так само С. В. Москаленко та Л. Г. Єрмоленко-Князева стверджують, що повноваженнями у сфері застосування адміністративних стягнень наділені суди, поліцейські, державні контрольно-наглядові органи – інспекції, а в окремих випадках навіть органи державної влади та місцевого самоврядування [4]. Тобто перелік органів публічної влади, наділених юрисдикційними повноваженнями у сфері адміністративної відповідальності є достатньо широким.

Зі свого боку Б. О. Логвиненко справедливо наголошує, що великою проблемою в справах про адміністративні правопорушення у сфері охорони здоров'я залишаються недостатні обсяги штрафних санкцій, передбачені нормами статей чинного КУпАП. Здебільшого вони не відповідають сучасним реаліям та не здатні виступати ефективним інструментом державного примусу щодо правопорушників [5, с. 27].

Органи державної санітарно-епідеміологічної служби наділені повноваженнями розглядати справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням санітарних норм (ст. 42), а також ч. 2 ст. 44-3 (коли вони є порушеннями санітарних норм) [1].

Натомість у разі вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 44-3 КУпАП, правом розглядати справи про адміністративні правопорушення наділений суд. Вказана норма встановлює відповідальність за порушення санітарно-гігієнічних та санітарно-протиепідемічних вимог, встановлених законодавством. Правила розгляду матеріалів у справах про адміністративні правопорушення чітко встановлені у КУпАП. Водночас у разі виявлення адміністративного правопорушення, закріпленого у ч. 2 ст. 44-3 КУпАП, застосовувати заходи адміністративної відповідальності має право виконавчий комітет сільської, селищної та міської ради [1]. Основною функцією цього колегіального органу місцевого самоврядування є забезпечення життєдіяльності села або міста, а не виконання правоохоронних завдань чи здійснення правосуддя. Працівники виконавчого комітету можуть не мати юридичної освіти.

Також відповідно до ст. 219 КУпАП у разі перебування особи в громадському місці без вдягнутих засобів індивідуального захисту під час оголошення карантину застосовувати адміністративні стягнення мають право виконавчі органи сільських, селищних і міських рад. Відповідно до ч. 1 ст. 38 КУпАП адміністративне стягнення у цьому випадку може бути накладене не пізніше, як через два місяці після його вчинення [1].

Водночас відповідно до пп. 4 п. «б» ч. 1 ст. 38 Закону України «Про місцеве самоврядування» виконавчі органи міських, селищних і сільських рад мають право розглядати справи про адміністративні правопорушення, віднесені законодавством до їх відання [6]. Виконавчі комітети сільських, селищних і міських рад є колегіальними органами. Специфіка розгляду таких протоколів колегіальними органами полягає в необхідності оголошення складу цього органу перед початком засідання та ведення протоколу засідання протягом розгляду справи.

Зауважимо, що перелік адміністративних правопорушень, за вчинення яких органи місцевого самоврядування мають право застосовувати адміністративні стягнення, не обмежується лише ч. 2 ст. 44-3 КУпАП. Вважаємо, що кожній міській або сільській раді варто ухвалити окреме положення про по-

рядок розгляду протоколів про адміністративні правопорушення, в якому слід передбачити наступні аспекти: 1) строки розгляду протоколу про адміністративні правопорушення; 2) розгляд протоколу за умови присутності двох третин членів від складу виконавчого комітету; 3) прийняття рішення більшістю голосів; 4) обов'язкову присутність юрисконсульта міської або сільської ради під час розгляду протоколів про адміністративні правопорушення; 5) умови виклику особи, щодо якої може бути винесено рішення про притягнення до адміністративної відповідальності; 6) гарантії процесуальних прав осіб, які беруть участь у розгляді справи про адміністративне правопорушення, встановлені КУпАП; 7) порядок оголошення, вручення або надіслання постанови по справі про адміністративне правопорушення.

На підставі викладеного можна констатувати, що притягнення винуватих осіб до адміністративної відповідальності за порушення санітарного законодавства залежить від особливостей організації роботи суб'єкта владних повноважень, наділеного юрисдикційними повноваженнями з розгляду справ про адміністративні правопорушення. Уніфіковані засади відповідної правозастосовної діяльності доцільно передбачити в окремому нормативно-правовому акті (типовому порядку), положення якого мають кореспондуватися з локальними документами, затвердженими органами місцевого самоврядування.

#### **Список використаних джерел:**

1. Кодекс про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#top>
2. Про систему громадського здоров'я: Закон України від 06.09.2022 № 2573-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text>
3. Ковалів М. В. Провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2013. № 3. С. 240–248.
4. Москаленко С. В., Єрмоленко-Князева Л. Г. Проблеми провадження в справах про адміністративні правопорушення в галузі цивільної авіації. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 3. С. 160 – 164.
5. Логвиненко Б. О. Провадження в справах про адміністративні правопорушення у сфері охорони здоров'я: навч. посіб. Дніпро: Біла К.О., 2020. 106 с.
6. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>